

ДИСЦИПЛІНА УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

УДК: 811.161.2:330

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.42.2025.334884>

Вайдич Т.

vaidych.tetiana@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7883-721X>

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегово

Кордонець О.

kordonets.oleksandr@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4298-6096>

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегово

Дата надходження 27.02.2025. Рекомендовано до друку 20.03.2025

ФАХОВА УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ ТА ФІНАНСИСТІВ: МЕТОДИЧНІ Й ЛЕКСИЧНІ АСПЕКТИ

Анотація. Економіка як наука вирізняється тим, що математичні та лінгвістичні знання тут однаково важливі. Економіст опиняється в ролі і дослідника, й організатора, і керівника, й експерта, що розширює зону його відповідальності та універсальності підготовки, зокрема мовної й комунікативної. Мета статті полягає в дослідженні методологічних і лексичних аспектів викладання фахової української мови під час професійної підготовки економістів і фінансистів. Автори окреслили роль фахової української мови в підготовці фахівців-економістів і фінансистів; визначили й описали суть компетентностей, які повинна сформувати фахова українська мова; проаналізували методичні особливості викладання цієї дисципліни у вищій школі, описали лексичні особливості економічної терміносистеми і методичні аспекти її навчання університетської аудиторії. Методологічною основою дослідження став комплекс теоретичних методів (метод синтезу й аналізу, системний, описовий метод і метод критичного аналізу, метод узагальнення). Встановлено, що для засвоєння фінансово-економічної терміносистеми на практичних заняттях слід відпрацьовувати терміни та їхні значення із різними типами завдань (зіставлення термінів з їхніми визначеннями, визначення термінів, робота з економічними текстами (редагування, реферування, складання анотацій, укладання офіційно-ділових документів). З'ясовано, що вивчення фінансово-економічної термінології треба проводити у два етапи: засвоєння певної кількості термінів, їх розпізнавання, виокремлення та семантизація в тексті, розуміння явищ синонімії, антонімії, паронімії й багатозначності термінів; відтворення термінів, оперування ними в процесі продукування власного мовлення.

Автори статті дійшли висновку, що для свідомого засвоєння економічної термінології студентами потрібне глибоке знання етимології, словотвірного рівня, синонімічних відповідників та значення найбільш уживаних іншомовних елементів економічної терміносистеми, а для успішної професійної комунікації й відтворення засвоєних термінів важливо побудувати методичну модель на основі інтеграції комунікативного і діяльнісного підходів до організації освітнього процесу і використання комплексу комунікативних методів і форм (тренінгу, дискусії, мініконференції тощо).

Ключові слова: компетентність, мовна компетентність, мовленнєва компетентність, фахова комунікація, фахівець-економіст, фахівець-фінансист, освітня програма.

Vaidych T.

vaidych.tetiana@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7883-721X>

Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Kordonets O.

kordonets.oleksandr@kmf.org.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4298-6096>

Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

PROFESSIONAL UKRAINIAN AS A TOOL FOR PROFESSIONAL TRAINING OF ECONOMISTS AND FINANCIERS: METHODOLOGICAL AND LEXICAL ASPECTS

Introduction. Economics as a science is distinguished by the fact that mathematical and linguistic knowledge are equally important. Economists find themselves in the role of researcher, organiser, manager, and expert, which expands the area of their responsibility and the universality of their training, including language and communication skills. The purpose of the article is to study the methodological and lexical aspects of teaching the professional Ukrainian language in the process of professional training of economists and financiers. The authors outline the role of the professional Ukrainian language in the training of economists and financiers; define and describe the essence of the competences that the professional Ukrainian language should form; study the methodological features of teaching this discipline in higher education; and describe the lexical features of the economic terminology and methodological aspects of teaching it to university students. **Methods.** The methodological basis of the study is a set of theoretical methods (method of synthesis and analysis, systematic, descriptive, and critical analysis methods, and method of generalisation). It has been established that to master the financial and economic terminology in practical classes, it is necessary to work out the terms and their meanings with different types of tasks (comparing terms with their definitions, defining terms, working with economic texts (editing, abstracting, compiling annotations, drafting official business documents). Teachers of the professional Ukrainian language are advised to take into account that terms are not static but are constantly changing during the evolution of human society and its fields of activity – scientific, technical, industrial, economic, and political. The functioning of terms is not accidental but forms a certain structure of spatial and temporal relations, a system of conceptual and categorical relations in the economic terminology. It is established that the study of financial and economic terminology should be carried out in two stages: mastering a certain number of terms, their recognition, selection and semantisation in the text, understanding the phenomena of synonymy, antonymy, paronymy, and ambiguity of terms; reproduction of terms, operating with them in the process of producing one's own speech.

Conclusions. The authors of the article came to the conclusion that for students to consciously master economic terminology, they need a deep knowledge of etymology, word formation, synonyms, and the meaning of the most commonly used foreign language elements of the economic terminology system, of the learned terms, it is important to build a methodological model based on the integration of communicative and activity-based approaches to the organisation of the educational process and the use of a set of communicative methods and forms (training, discussion, mini-exercises, etc.).

Keywords: competence, language competence, speech competence, professional communication, specialist economist, specialist financier, educational programme.

Постановка проблеми. Вивчення фахової української мови для економічних спеціальностей має низку особливостей, пов'язаних зі специфікою самого фаху фінансистів й економістів. Комунікація за допомогою мови для спеціальних цілей, у нашому дослідженні – у сфері економіки, є суспільно-історичною необхідністю, а подальша зростаюча диверсифікація наукових дисциплін і спеціалізація галузей матеріального виробництва і споживання робить актуальним наше дослідження методичних і лексичних аспектів фахової української мови.

Для того щоб підготувати компетентного та конкурентоспроможного фахівця-економіста чи фінансиста, викладачі опиняються в ситуації, коли під час навчання фахової української мови їм потрібно не тільки закласти основи професійних компетентностей, а й ознайомити з термінологією обраної спеціальності, навчити читати й аналізувати науковий стиль в економічній галузі, розглядати різні наукові підходи до з'ясування певного аспекту досліджуваного предмета.

Економіка як наука вирізняється тим, що математичні та лінгвістичні знання тут однаково важливі, а для аналізу економічної ситуації в державі, місті чи на окремо взятому підприємстві мовний аналіз також важливий, як і математичний.

До економіста нашого часу висувують високі вимоги: по-перше, сучасний економіст має бути не просто механічним виконавцем чужих задумів та ідей, а й новатором, творцем і конструктором наукових відкриттів; по-друге, фахівцем, що має високу культуру, зокрема мовленнєву, професійне мислення та вміє організувати виробничу діяльність, розв'язує виробничо-технічні, економічні та інші завдання, будучи нібито основним генератором інновацій у сучасній науці й техніці; по-третє, активно залученим до всіх життєво важливих процесів навколишньої дійсності. Тобто економіст опиняється в ролі і дослідника, й організатора, і керівника, й експерта, що розширює зону його відповідальності та універсальності підготовки, зокрема мовної й комунікативної.

Виходячи з аналізу проблеми, що досліджується, доцільно поставити низку взаємопов'язаних теоретичних і практичних питань, що вимагають наукового розгляду, зокрема таких:

- 1) випрацювання інтегративного (теоретико-методологічного) підходу до досліджень феномену комунікативної компетентності економіста і фінансиста;
- 2) вивчення лінгвістичних і методичних аспектів формування та функціонування мовної, мовленнєвої та комунікативної компетентності фахівця в економічній галузі;
- 3) визначення ролі комунікативної компетентності у формуванні професіонала економічної галузі.

Мета нашої наукової студії – дослідити методологічні й лексичні аспекти викладання фахової української мови у процесі професійної підготовки економістів і фінансистів. Поставлена мета зумовила такі завдання:

- окреслити роль фахової української мови в підготовці фахівців-економістів і фінансистів;
- визначити й описати суть компетентностей, які має сформувати фахова українська мова;
- дослідити методичні особливості викладання цієї дисципліни у вищій школі;
- окреслити лексичні особливості економічної терміносистеми і методичні аспекти її навчання університетської аудиторії.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано комплекс методів, зокрема таких: метод синтезу й аналізу (при аналізі освітніх програм з підготовки економістів і фінансистів, змісту навчальної програми та силабусу з фахової української мови), описовий метод і метод критичного аналізу (для огляду літератури з цієї проблематики, визначення найменш вивчених ділянок наукової проблеми), системний метод (при дослідженні системи мовних, мовленнєвих і комунікативних компетентностей), метод узагальнення (для формулювання висновків дослідження).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам змісту навчання, вибору ефективних форм і методів викладання фахової української мови присвячено чимало наукових праць у сучасній лінгводидактиці. Учені Т. Вахрушева та І. Козинець присвятили свої праці дослідженню активних форм і методів навчання в процесі

опанування фахової англійської мови. У статті І. Козинець описано методи „рольова гра” і відеорежюме. Погоджуємось із позицією вченої, що “на заняттях з української мови за професійним спрямуванням за умови використання активних (інтерактивних) методів навчання і форм роботи студенти засвоюють основи культури української мови, навчаються розрізняти стилі сучасної української літературної мови, вивчають теорію ораторського мистецтва та культуру усного фахового спілкування, розвивають уміння й навички оформлення ділових паперів як засобу писемної професійної комунікації” (Козинець, 2020). За висновками Т. Вахрушевої (2008), “використання активних методів навчання передбачає не тільки відтворення готових знань, а й самостійне опанування студентами знаннями в процесі активної пізнавальної діяльності”. Дослідниця О. Копилова (2021) здійснила аналіз понятійного апарату економічної терміносистеми.

На думку вчених С. Кіршо та ін. (2016), фахова українська мова є доволі складною дисципліною, що зумовлено специфікою професійної діяльності економістів, фінансистів, менеджерів, маркетологів. Саме поняття фахової української мови вчені визначають як “різновид сучасної української літературної мови, яка є предметом вивчення в системі вищої економічної освіти та підготовки майбутніх фахівців для різних галузей економіки України” (Кіршо та ін., 2016, с.7). Нам імпонує думка більшості вчених, що під час вивчення здобувачами економічних спеціальностей української мови повинен домінувати комунікативний і діяльнісний підходи до навчання, бо саме комунікативно орієнтоване навчання формує комунікативну компетентність, тобто мова виступає інструментом для самостійного отримання та збільшення знань і досвіду. Однак, попри значну кількість наукових статей у сфері лінгводидактичних особливостей викладання фахової української мови, мало дослідженою проблемою є лексичні і методичні аспекти навчання цієї дисципліни для економічних спеціальностей, що й послугувало вибором саме такого ракурсу нашої наукової студії.

Виклад основного матеріалу. Першочерговим кроком в опануванні фахової української мови майбутніми економістами та фінансистами є етап формування мотивації. Ми вважаємо, що рівень мотивації вивчення фахової української мови на економічних спеціальностях буде високим, якщо в процесі навчання будуть реалізовані такі принципи:

- 1) принцип формування інтересу до фахової української мови як інструменту професійного формування і професійного зростання економіста чи фінансиста як різнобічно розвиненої особистості;
- 2) принцип формування інтересу до майбутньої професії;
- 3) принцип професійної спрямованості навчального матеріалу.

Проаналізувавши освітні програми бакалаврського рівня спеціальностей “Економіка”, “Міжнародна економіка”, “Фінанси і кредит”, можемо узагальнити основні компетентності, формування яких передбачено цими програмами. Більшість із цих компетентностей тісно пов’язані з лінгвістичними. Для розвитку критичного мислення, формування здатності висловлювати свою думку з різних професійних питань та аналізу спеціалізованих текстів викладач має насамперед ознайомити тих, хто навчається, зі структурою та системою мови, якою здійснюється комунікація.

Викладаючи мову економіки і застосовуючи ці положення, ми зазначаємо, що досліджувані нами явища не тільки мовні, а й економічні; їх необхідно активно усвідомлювати, розпізнавати і залучати до професійної комунікативної активності в економічному дискурсі. Природно, щоб охарактеризувати фахову мову економіки, потрібно визначити, що ж таке економіка як наука і якими поняттями вона оперує.

Традиційно економічна наука пов'язана з такими поняттями, як економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка і світова економіка, тому відповідні терміносистеми мають стати основою лексичного матеріалу.

Сучасний світ характеризується постійним виникненням нових, а також концептуальним і технічним ускладненням наявних науково-професійних галузей і видів діяльності; у зв'язку з цим термінологічна лексика відіграє виняткову роль. Тож для роботи з економічними текстами (редагування, реферування, складання анотацій, укладання офіційно-ділових документів) важливо використовувати актуальні статті та тексти, що відбивають сучасні тенденції в економіці та висвітлюють дійсну економічну ситуацію і в окремих країнах, і загалом в усьому світі. Для засвоєння фінансово-економічної терміносистеми на практичних заняттях необхідно відпрацьовувати терміни та їхні значення із різними типами завдань, наприклад: зіставити терміни з їхніми визначеннями, дати визначення термінам тощо.

Для випрацювання ефективної системи навчання фахової української мови важливо основну увагу зосередити на опануванні лексичного професійного рівня, опанувавши економічну терміносистему. Ця терміносистема має кілька особливих рис, зокрема:

1. Економічній терміносистемі української мови властиве оформлення референційного змісту або інформативного смислу, економічного аспекту існування суспільства, смисловими орієнтирами якого є фінансова, комерційна, культурна та інформаційна види діяльності.

2. Термін як елемент системи мови маркує розумові процеси, що супроводжують адаптацію суб'єкта пізнання до теоретизованого світу. Процес термінотворчості є соціальним явищем, органічною частиною соціального процесу, характерного для системи сучасних суспільств.

3. Економічна терміносистема української мови є інтегрованою частиною економічної картини світу та економічної моделі світу як основи істинного знання і ґрунтується на розумінні сфери дії економічної теорії.

Економічна сфера повною мірою віддзеркалює всі процеси, що відбуваються в суспільстві, і термінологія цієї науки також відчуває на собі ці процеси трансформацій. Економічні терміни мають низку особливостей. Для того щоб упоратися з можливими труднощами, вважаємо доцільним звертати увагу на основні особливості економічних термінів. Багато економічних термінів є інтернаціональними словами, наприклад економіст, банк, брокер, корпорація, дебет, кредит тощо. Також в економічних текстах нерідко фіксуємо аббревіатури, часто англійські, тож важливо подавати їх розшифрування: CEO (chief executive officer – генеральний директор), GDP (gross domestic product – ВВП). Термінам економічної галузі властиві всі загальномовні властивості слів мови: полісемія, синонімія, антонімія та омонімія. Крім того, доцільно познайомити студентів з основами соціолінгвістики та діяхронного підходу, які дають змогу простежити історію та причини появи, формування і зміни значення і зовнішньої оболонки скороченого економічного терміна.

Варто зазначити, що структура і семантика економічних термінів є різноманітними, оскільки ці мовні одиниці створювали для термінологічної номінації різноманітних фрагментів цілісного економічного простору, що й зумовило структурне та семантико-семіотичне різноманіття термінів. Економічна термінологія інтегрується з іншими терміносистемами – правовою, географічною, історичною тощо, є цілісною організованою системою мови із власною ієрархічною організацією елементів.

Економічна лексика відчуває на собі постійний вплив англійської мови, адже більшість економічних понять народжується саме в одній із найбільших світових економік. Крім того, економічна термінологія відзначається багатозначністю, що

загалом не притаманно термінам як спеціальним лексичним одиницям. Тому на багатозначності економічних термінів варто окремо акцентувати при вивченні фахової української мови.

Більшість економічних термінів, що засновані на українській терміносистемі, мають прозору семантику, наприклад “банківська гарантія”, “економічна криза” тощо. Однак більшість термінів іншомовного походження не має прозорої внутрішньої форми й вимагає роботи із термінологічними словниками, наприклад, “ажіо” – термін, що базується на характеристиці інфляції, використовується для порівняння цінності металевих і паперових грошей за номіналом; термін “ажіо-konto” – обчислення прибутку або втрати при обміні векселів, білетів або монет. Як бачимо, “ажіо” вже є частиною цього терміна. Деякі економічні терміни наділені образністю й метафоричністю, що взагалі руйнує засадничі межі цього поняття, адже особливістю терміна є саме відсутність образності. Проте саме більшість англізмів в економічній терміносистемі мають асоціацію із певним концептом, наприклад, “вихід із вогню” (burn-out turn around) – процес реорганізації компанії, що опинилася в складному становищі, шляхом вишукування нових фінансових коштів для порятунку її від ліквідації за рахунок розведення акціонерного капіталу вже наявних інвесторів; або “гора векселів” (bill mountain) – векселі, які були обліковані та зберігаються в банку Англії.

Вивчення фінансово-економічної термінології рекомендуємо проводити у два етапи:

1) засвоєння певної кількості термінів, їх розпізнавання, виокремлення та семантизація в тексті, розуміння явищ синонімії, антонімії, паронімії і багатозначності термінів;

2) відтворення термінів, оперування ними в процесі продукування власного мовлення.

Для другого етапу опанування термінологією важливо застосовувати комунікативний підхід до навчання, який передбачає імплементацію в освітній процес відповідних методів, описаних у таблиці 1.

Таблиця 1

**Комплекс методів для відтворення
в мовленні фінансово-економічної термінології**

Метод навчання	Особливості імплементації
Мозковий штурм	Актуальний для розв’язання конкретної проблеми, оскільки продукує множину думок, критику ідей опонентів, сприяє розвитку критичного і творчого мислення.
Мініконференція	Учасники готують доповіді на заздалегідь обрані теми, виступають з ними публічно, відповідають на запитання аудиторії, беруть участь у дискусійному обговоренні. Цей метод дозволяє чітко висловлюватися, формулювати свої думки, однак він передбачає наявність мотивованої студентської групи й обізнаність учасників освітнього процесу із проблемами, які порушуються у виступах.
Тренінг	Більшість тренінгів поєднують у собі мінілекції із практикумом, роботою в командах, проєктну роботу.
Дискусія	Передбачає розгляд фінансової чи економічної проблеми в різних аспектах із дотриманням норм фахової української мови та базових правил ведення дискусії як жанру усного професійно орієнтованого мовлення у різних мовленнєвих ситуаціях, контекстах.

Джерело: Розробка автора

Проаналізувавши Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”, спеціальність: 051 “Економіка”, затверджений та введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1244, можемо констатувати, що фахова українська мова посідає важливе місце в професійній підготовці фахівців економічних спеціальностей, адже забезпечує в комплексі з іншими спеціальними дисциплінами формування і загальних, і спеціальних (фахових) компетентностей (таблиця 2).

Таблиця 2

**Перелік загальних і спеціальних компетентностей, які формують
у результаті вивчення фахової української мови**

Фахова українська мова	
Загальні компетентності	Спеціальні компетентності
ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК11. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.	СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Джерело: Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”, спеціальність: 051 “Економіка”.

Висновки. Отже, опанування економічною терміносистемою є основною метою викладання фахової української мови. Ця терміносистема має свої специфічні особливості. Для свідомого засвоєння економічної термінології студентами потрібне глибоке знання етимології, словотвірного рівня, синонімічних відповідників та значення найбільш уживаних іншомовних елементів, тобто постійних терміноутворювальних одиниць, які конкретизують термін і визначають його зміст. Для подальшої успішної професійної комунікації і відтворення засвоєних термінів важливо побудувати методичну модель на основі інтеграції комунікативного і діяльнісного підходів до організації освітнього процесу і використання комплексу комунікативних методів і форм (тренінгу, дискусії, мініконференції тощо). Текстовий матеріал, на основі якого проводиться редагування тексту і вивчення лексичних, стилістичних, граматичних і синтаксичних особливостей наукового й офіційно-ділового стилю, має бути професійно орієнтованим і пов'язаним із

матеріалом профільних дисциплін економістів і фінансистів, що значно підвищить їхню мотивацію до навчання та інтенсифікує освітній процес.

Перспективи подальших досліджень. Подальші наукові розвідки щодо вдосконалення методичної моделі викладання фахової української мови на економічних спеціальностях і надалі залишатимуться актуальною науково-методичною проблемою. На нашу думку, найбільш важливим є вивчення принципів організації інтерактивного навчання для здобувачів економічних спеціальностей, пошук ефективних способів організації самостійної роботи для майбутніх фахівців економічного профілю.

ЛІТЕРАТУРА

- Козинець, Іванна. (2020). Застосування активних форм і методів навчання під час вивчення української мови за професійним спрямуванням. *Народна освіта: Електронне наукове фахове видання*.
https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2676
- Вахрушева, Тетяна. (2008). Теоретичні аспекти активних методів навчання. *Національний фармацевтичний університет*, 3, 46–49.
www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-03/08vtyaml.pdf
- Копилова, О. В. (2021). Понятійний апарат економіки в системі навчання мови іноземних студентів. У *Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти: збірник наукових статей за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (19 жовтня 2021 р.)* (с. 335–340). Видавництво Іванченка І. С.
<https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/20095>
- Кіршо, С. М., Ковальська, Н. А., Купрата, Н. Я., Висоцька, З. І., Ковальчук, Г. В., & Нораї, В. П. (2016). *Професійна мова економістів: навчальний посібник*. ОНЕУ.
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5412/1/Професійна%20мова%20економістів.pdf>
- Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”, спеціальність: 051 “Економіка”.
<https://surl.gd/pzvaei>

REFERENCES

- Kozynets', Ivanna. (2020). Zastosuvannya aktyvnykh form i metodiv navchannya pid chas vyvchennya ukrayins'koyi movy za profesijnym spryamuvannjam [Application of active forms and methods of teaching when studying the Ukrainian language for a professional purpose.]. *Narodna osvita: elektronne naukovе fakhove vydannya – National Education electronic scientific professional publication*.
https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2676
- Vakhrusheva, Tetyana. (2008). Teoretychni aspekty aktyvnykh metodiv navchannya [theoretical aspects of active teaching methods]. *Natsional'nyy farmatsevtichnyy universytet – National Pharmaceutical University*, 3, 46–49.
<http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-03/08vtyaml.pdf>
- Kopylova O. V, 2021. Ponyatiynyy aparat ekonomiky v systemi navchannya inozemnykh studentiv [Conceptual apparatus of economics in the system of language training for foreign students]. U *Problemy i perspektivy movnoyi pidhotovky inozemnykh studentiv u zakladakh vyshchoyi osvity: zbirnyk naukovykh statey za materialamy KHVI*

Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi (19 zhovtnya 2021 r.) (s. 335–340) – In *Problems and prospects of language training for foreign students in higher education institutions: collection of scientific articles based on the materials of the XVI International Scientific and Practical Conference (October 19, 2021)* (p. 335–340)/ Vydavnytstvo Ivanchenko I.S.

<https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/20095>

Kirsho, S. M., Kovalska, N. A., Kuprata, N. Ya., Vysotska, Z. I., Kovalchuk, H. V., & Nohai, V. P. (2016). *Profesiyna mova ekonomistiv: navchal'nyy posibnyk* [Professional language of economists: a textbook]. ONEU.

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5412/1/Професійна%20мова%20економістів.pdf>

Standart vyshchoyi osvity Ukrainy: pershyy (bakalavrs'kyi) riven', haluz' znan' 05 “Sotsial'ni ta povedinkovi nauky”, spetsial'nist': 051 “Ekonomika” [Standard of higher education of Ukraine: first (bachelor's) level, field of knowledge 05 “Social and behavioral sciences”, specialty: 051 “Economics”]. <https://surl.li/lbmms> (Accessed: 2 January, 2025)